

CLOSE-UP MAAK OP VAKANTIE INDRUK MET ONVERTAALBARE WOORDEN

Voor de tweede golf vakantiegangers hebben we nog wat nuttige taaltips. Vier jonge artiesten gingen op zoek naar woorden die zo specifiek zijn dat ze maar in één taal gangbaar zijn. Ze mogen dan onvertaalbaar zijn, u zult er ongetwijfeld kunnen mee uitpakken.

KENT U
DEZE AL?

Udda: Noor, tussenvoerpet. Door empathische mensen gebruikt als bijk van meevoelen met de pijn of tegenaag van iemand anders. Betekent iets als 'be', spijtig dat te horen. Is ondertussen uitgesproken tot de Amerikaanse midwest.

Profiteur / Prosa, sejte, osv. Een persoon die zich afkeert tegen anderen aandacht om schone bevrediging te verkrijgen. Verder mannen dan vrouwen. In het Nederlands moet het populaire woord 'waffeler' aardig in de haart komen.

Onakor / Rosenrot, tussenvoerpet. Dedit aan dat iets wat tussenin is, een beetje normaal, zonder al te uitgesproken te zijn. Heeft een laag 'breuk' gehalte.

Vallid: Arabisch, tussenvoerpet. Meestal gebruikt om iemand te reppen en/of om te vragen tot haat. Kan ook gebruikt worden in de betekenis van 'vrij' of 'het is goed'.

Morro: Spaans, sejte, osv. Een hardige bliksem die zijn voordeel haakt uit alle situaties. Een soort kleinachtige valsepeler of bedrieger in de dagelijkse omgang. Het type dat vooraan in een wedstrijd begint aan te schuiven. Zit in de haart van 'plantrekkers'.

Thichadeste / Hebreus, tussenvoerpet. Warmhartige wens voor iemand nieuwe toestand, zowel de aanschaf van een nieuwe boek als het begin van een andere job. Betekent 'goed voor jou' of 'vrees omme'.

Juffi / Zusters / Dots, sejte, osv. Iemand die losloos en overhaast te werk gaat en meestal een positief resultaat neemt. Zou het nastane kunnen als klijf maar was.

Polegnati: Bulgaars, valt, osv. Zich overgeven aan de vermoedelijkheid maar niet aan de slaag. Zitten samen met het hoofd tegen de arm. Van daar ook gebruikt voor objecten die niet helemaal recht op staan.

Berye / Nibhiek, sejte, osv. Een vrouw uit de duisend. Genesende term die wordt voorbehouden voor een energieke, gelaatsende en bekende vrouw. Wordt bewonderd voor haar vermogen om snel en effectief oplossingen te bieden bij problemen.

Prollig / Meis, osv. Afgeleid van 'Teel' (lid van het proletariaat) en daarom aanvankelijk negatief. Wordt nu gebruikt als appreciatie, doorgaans voor een stijl die zo overvloedig stijlloos is dat het weer cool wordt.

Mersikr / Griete, sejte, osv. De attitude om iets met hart en ziel te doen, en er een stuk van jezelf erin te leggen. Met passie en perfectie.

BERYE ZKT PROLLIGE JUFLI

VAN ONZE REDACTEUR

GRETT SALS

BRUSSEL / Stol, u gaat naar een Arabisch land. Dan doet u er goed aan om de zoveel zinnen achteloos het tussenvoerpet 'yallah' te laten vallen. Bent u meer voor Scandinavische natuurresicht? Neemt u dan in Noorwegen geregeld eens 'uffla' in de mond. In Zweden moet u daar niet mee afkomen. Daar kennen ze dat niet.

Als men u in Zwitserland een 'juff' noemt, kunt u zich beter zorgen beginnen maken. Wilt u in Griekenland eens vriendelijk uit de haart komen, dan durven wij u aansporen iets 'marrki' te noemen. Hoewel het zo klinkt, is het niet drókbbaar.

Wie krijgt het in zijn hoofd om onvertaalbare woorden op te lijsten? Artiesten, natuurlijk. Want wat doet een internationaal trede artiesten dat elkaar in Italië treft voor een productie? Dat probeert zich in het Algemeen Vertaalbaar Engels duidelijke te maken. Om te merken dat dat tot op zekere hoogte lukt, maar dat het toch wat moeilijker wordt om het op frissen aankomt.

Oscar laudigeote Farah Vanhee (39) kwam op het idee om net met dat gegeven aan de slag te gaan. Het debatcentrum De Waven vaardigde haar af naar het Italiaanse

kunstcentrum van Michelangelo Pistoletto. Met drie artiesten uit andere landen werkte ze vier maanden op 'Ultratranslatables'.

Eén van die onvertaalbare woorden zijn verzameld in een boekje. Vanhee: 'Na grondige research hebben we een stuk of honderd van die woorden gevonden. We hebben ze herleid tot 35. Je kunt hun betekenis alleen maar aflezen. Je probeert ze te omschrijven, maar het voelt alsof je er steeds "emheen" aan het schrijven bent. Het is per definitie onverteelbaar.'

De artiesten zijn geïnteresseerd in transculturele communicatie. 'Door zo'n woord oververanderd te accepteren, realiseert de gebruiker een cultuur-culturele overstap. Je adverteert het woord, want het blijft toch altijd een indringer waarvan je niet tot de kern kunt doordringen. Wordt het overgenomen, dan verrijkt het woord zich. Als er een woord voor is, komt een begrip tot leven.'

'Ultratranslatables', 120 p., is uit bij De Waven, 02-222.19.30

ONLINE
www.dewaven.be

